

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput XIX. Quam inscite & impudenter Avitus Academicus insimulaverit
Eutychianæ hæresos Homiliam Clementis XI. Pontificis Maximi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83684)

admodum, inquit, per Verbum Dei caro factus Jeſus Chriſtus ſervator noſter: & carnem, & ſanguinem ſalutis noſtræ cauſa habuit: ita quoque illud, in quo per preces Verbi ab ipſo profeſſi gratiæ ſunt actæ, alimentum ipſius Jeſu Chriſti Incarnati carnem, & ſanguinem eſſe edoſti ſumus. Nam Apoſtoli in Commen- tariis à ſe ſcriptis, quæ Evangelia vo- cantur, tradiderunt ita ſibi præcepiſſe Jeſum, & pane accepto, gratisque actis dixiſſe: Hoc facite in memoriam mei, Hoc eſt corpus meum. Nullus ita-

que Patrum probavit Eutychetis inſu- niam; ſed omnibus eſt ſententia conſtans & inviolabilis, quod Unigenitus Dei ſe- metipſum exinavit formam ſervi acci- piens, neque commixtionem paſſus, ne- que diviſionem, atque, ut cecinit libro I. de Partu Virginis Honorius Fortuna- tus;

Non Deus in carnem eſt verſus,
Deus accipit artus,
Non ſe permutans, ſed ſibi mem-
bra levans.

C A P U T XIX.

Quam inſcite & impudenter Avitus Academicus inſimula-
verit Eutychianæ hæreſeos Homiliam Clementis XI.
Pontificis Maximi.

S U M M A R I U M.

I. Status quæſtionis.

2. & ſeqq. Clementina Homilia demonſtrat
eſſe immunis ab omni prorsus errore.

I.
Status quæ-
ſtionis.

OPPUGNATAM hæreſim Eutychetis vi- ſus eſt ſibi deprehendere in Homi- lia, quam in ſacro Purpuratorum Patrum Senatu, & frequentiffima Eccle- ſiaſticorum virorum concione habuit an- no 1702. SS. Papa CLEMENS XI. in ſo- lemnī die Dominicæ Reſurrectionis, il- lamque à nullo Theologo poſſe à nota hæreſeos purgari cenſuit Janſenianus quidam, qui parvum de hac homilia li- bellum vulgavit, cum hæc inſcriptione, *De Clementina periodo, Hodie forma ſer- vi reverſa eſt in formam Dei.* His ver- bis hæreſim contineri tam audacter, tam confidenter perſuaſum habet, ut Roma- næ Communionis Theologos, & præ- ſertim Pontificiæ auctoritatis Propugna- tores ita alloquatur: *Quid è Magiſtris veſtris ingenio, eruditione, calliditate præſtant, ab errore Eutychiano liberent hanc periodum, &c.* Nec eſt unde mi- remur hujus inſimulatoris licentiam: Jan- ſenianus eſt enim, id eſt, ex illorum cœtu, quos memoratus Pontifex Ma- ximus exemplo Prædeceſſorum ſuorum inſectatus ſtudit omnino comprimere, confirmatis, novisque editis Conſtitu- tionibus, quarum alibi mentionem fe- cimus. Sed quod ait præfatam perio- dum neque ingenio, neque eruditione, neque calliditate poſſe demonſtrari ab hæreſi immunem, id non ſolum arro- gantiæ perverſæque mentis indicium eſt, verum etiam aut ſummæ ignorantie, aut exquisitæ malitiæ, calumniæque exe- crabilis. Illam quippe periodum veram,

libratam, & Catholicam eſſe conſequens propoſitio ſuadebit.

PROPOSITIO. Allata Clementina pe- riodus ponderata eſt, gravis, & ab omni, vel minimo errore immunis.

Demonſtratur. Ideo Avitus Academi- cus Clementinam periodum tanquam Eutychianam auſus eſt inſectari, quo- niam forma apud plures Eccleſiæ Patres naturam ſignificat; & conſequenter ſicut forma, & natura ſervi ſecundum Chri- ſtianæ Religionis effata nunquam fuit for- ma Dei; ſic nec in illam reſurgente Do- mino reverſa fuit, nec reverſura eſt un- quam. Hæc tota Aviti argumentatio, nullo ingenii acumine, nulla dialectica arte, nulla, ſi ipſi fides eſt adhibenda, orationis ſolertia diſpellenda. At forma vocabulum ſæpenumero ſignificare na- turam, præſertim apud Patres, qui Eu- tychetem confutarunt, verum eſt; hanc ſolam ſignificationem habere, falſum eſt penitus. Plura congerit Avitus testi- monia, in quibus duplex forma enuncia- tur de Chriſto, ſcilicet, duplex ſubſtan- tia. Nos omniaprobamus: revera enim habuit Salvator formam Dei, in qui æqualis eſt patri, & formam ſervi, qua minor eſt patri; inquit in Pfalmum 67. Auguſtinus. At num id tantum forma ſignificat? Minime: & apud Latinos, & apud Græcos, non profanos tantum, ſed etiam ſacros, divinosque Scriptores com- monſtrat effigiem, imaginem, & externa latentis naturæ, dignitatisque argumenta.

Hoc

Hoc sensu usurpat vocem illam Cicero in 2. de Officiis, & 2. de Finibus. Virgilius in 6. Aeneid. Terentius in Andria, & nullus est, qui non habeat in sermonis consuetudine, *Egregius forma, forma liberali, forma bona*. Clemens XI. latini sermonis proprietatem, quantum lingua ejus scripta testantur, novit maxime. Non solum latinum *forma*, etiam græcum *μορφή* cum naturam, tum externam faciem significat. Duplicem naturam demonstrat Apostolus ad Philippenses scribens: Ος ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπαρχων, & μορφῇ δούλου λαβὼν. *Qui cum in forma Dei esset, & Formam servi accipiens*. Pro effigie, ac faciei imagine usurpatur vox eadem *μορφή*, Marci xvi. 12. ἐν ἑτέῃ μορφῇ, *in alia effigie*. Itaque Clemens XI. dum ait, *Hodie forma servi reversa est in formam Dei*, non commixtionem ostendit humanæ divinæque naturæ, sed commutationem corporis tot vulneribus sauciati, & cujus non erat species aut decor, in splendendum ac redivivum, ita, ut quemadmodum ex priori effigie dignoscebatur humanitas, ita ex gloria resurgentis sit manifestata divinitas. Non ergo natura in naturam reversa est; sed nostræ mortalitatis imago in gloriam immortalitatis: ex qua Christum, quem reputarunt scelerosum & impium, agnoverunt esse mundi Reparatorem, & unigenitum Filium Dei.

3.
Confirmatur 1.

Neque, ut Clementina oratio hunc referat sensum, indiget benigna interpretatione legentium. Sensum ipsum exhibet, & ob oculos statuit, ut qui illum non percipit, aut detorquet, vel insigniter sit malignus, vel habeat fungum pro cerebro. Enimvero in eadem Homilia ad hunc modum loquitur Romanus Pontifex: *Hodie nimirum novus Adam non in animam viventem, sed in Spiritum vivificantem formatus apparuit, novam mundo daturus progeniem, non terrenam & sordidam, sed cælestem & splendidam. Hodie verum Dei Templum Judaica nuper impietate destructum divina post triduum Omnipotentia reparavit. Hodie forma servi reversa est in formam Dei, & exinanitio humilitatis ad pristina alitudinis rediit majestatem. Hodie qui traditus fuerat propter delicta nostra, resurrexit propter justificationem nostram. Reddunt inferna victorem, suscipiunt superna triumphantem; infirmitas quippe in virtutem, mortalitas in immortalitatem, contumelia transiit in gloriam. Vide quid sit formam servi in Dei formam reverteri? Non est utriusque naturæ permixtio, sed passionis, & contumeliæ in gloriam Resurgentis commu-*

ratio. Christus enim resurgens à mortuis, jam non moritur: atque *vir dolorum*, cui non erat species, neque decor, despectus & novissimus virorum, in quo posuit Dominus iniquitates omnium nostrum: factus est speciosus præ filiis hominum: factus est incorruptilis, qui potuit vulnerari: factus est immortalis, qui potuit occidi: factus est impassibilis, qui potuit crucifigi: inquit idem summus Pontifex homilia, quam habuit in eadem solemnitate anno 1704.

Cum itaque verborum suorum Clemens XI. sit tam disertus, atque accuratus interpres, neque ex eadem homilia potuerit invidus improbusque obrectator haurire suspicionem erroris; unde nam illam venefico ore potuit ebibere? Num alicubi fidei Custos & Ecclesiæ Pastor Eutyechianum se prædit? Sed legat calumniator homiliam, quam in die dominicæ Nativitatis habuit eodem anno 1704. Pontifex sapientissimus. *Ineffabile divinum Verbum* (inquit) *quod in principio erat, & apud Deum erat, & Deus erat; & Patris sinu prodiens, Patri coexistens, Patri coæternum in ipsa Patris substantia semper manens, & ex ipsa semper effulgens, hoc sane Verbum, ut nuper audistis, caro factum est, & habitavit in nobis: in nobis, quos Verbi sibi divinitas coaptavit, cujus caro de utero Virginis sumpta nos sumus; gemina nimirum in unam Personam conveniente natura, verus Deus, & verus homo natus est Christus, ut illi vera inesset Deitas ad miracula operum, nec vera deesset humanitas ad tolerantiam passionum.* Atque tam aperta hæresum omnium adversus Domini Incarnationem, & maxime Eutyechianæ, damnatio nonne debuit putidum Aviti os obstruere, & impudentem linguam frænare?

Sed quod magis damnae hominis audaciam: illa eadem Clementina periculis verbis Patrum contexta est. Desumptam ex Arnaldo Carnotensi, qui floruit ætate divi Bernardi, & cujus opera extant Tom. xxi. Biblioth. PP. animadvertit vir doctus Philippus Vanwaure nostri Ordinis, in Velitatione hæresis Jansenianæ, quam inscripsit *Augustinus Europæus*. Sed habet Auctorem longe celebriorem, sanctissimum nempe Martyrem Cyprianum; qui sermone de Resurrect. pag. 443. inquit: *Hec Paschalia gaudia ipsi Angelici Spiritus, & resurgentis Domini gloriam admirantur; letantur, & delectantur in eo, quod forma servi reversa sit in formam Dei, & exinanitio humilitatis ad depositæ alitudinis redierit majestatem.* Confer modo, Avire, cum

4.
Confirmatur 2.

5.
Confirmatur 3.

eum Cypriano Clementem. Hic loquitur ad hunc modum: *Hodie forma ſervi reuerſa eſt in formam Dei, ac exinatio humilitatis ad priſtinam altitudinis rediit maieſtatem.* Cyprianus ait: *delectantur in eo, quod forma ſervi reuerſa eſt in formam Dei, & exinatio humilitatis ad depoſitam altitudinis redierit maieſtatem.* Non opus hic eſt Magiſtris, qui præſtent ingenio, eruditione, & calliditate: eadem Cyprianum ſcribere, eadem Clementem videt enim lippiens, ac tonſor. Igitur aut Eutychieſus uterque eſt, aut nec unus, nec alter. Quis autem audeat rodere Cypriani orationem, tanquam errore Eutychieſo conſperſam?

6.
Confirma-
tur 4to.

Non video, quid respondere poſſit Calumniator, niſi forte aliam verborum cautionem adhibendam fuiſſe Clementi longe poſt damnatum Eutychieſum in conſpectu univerſalis Eccleſiæ peroranti, quæ adhibenda non fuit Cypriano antiquiori tempore, atque in privata Eccleſia concionem habenti. Quod ſi forte effutiret, id magis ipſius Aviti contunderet temeritatem. Loquens enim Pontifex in Catholica Eccleſia, atque in coetu Orthodoxorum Procerum, *non ſe aliter intelligi arbitrabatur, tali quaſtione nullus pulſabatur, ſecurius loquebatur.* Atque hac reſponſione, qua Magnus Auguſtinus vindicat adverſus Julianum lib. 1. cap. 6. quamdam ſententiam Chyſoſtomi, ſarta teſtaque eſſet Clementis oratio, quamquam foret ob aliquam texturam minus accuratam verborum ſenſus

ejuſdem orationis ambiguus. Apertiffimus eſt tamen, ponderoſus, Patrum undique auctoritate munitus, nec unum fere verbum ibidem occurrit, quod perſpicuo ſimul mirabilique artificio non ſit à Sanctorum libris depromptus. Illa quoque interpretatio, quam deſiderare poſſet Criticus ſubmorofus, ut liquatiſſime ex dictis apparet, eidem periodo ſubnectitur. Ad frangendam præterea Janſeniani huius audaciam accedit ſermo xxxvi. Petri Chryſologi Ravennatenſis Antiftiſtis, in quo legimus: *Nonne Dominus, ut hominis faciem præferret & formam, formam propriam deitatis aufugit?* En vocabulum *forma* in eodem Clementinæ periodi ſenſu uſurpatum à viro doctrina ac ſanctitate ſpectabili, qui floruit vivente Eutychieſo, & adverſus illum glorioſe ſtylum exercuit.

Plura adverſus ſummi Pontificis imperitum, injuſtiſſimumque accuſatorem non proferam, tamen poſſem permulta; ne forte opinetur, nos aut diſſertationem illam pluris facere, aut ab ipſo mentem noſtram quamvis perhumilem, & anguſtam plurimum coarctari. At hæc reſpondere placuit, ut agnoſceret quanta facilitate machinam, quam putat firmiſſimam, ſubvertamus. Bovem pinguem ac friſſum, quem promittit ſe dono miſſurum ex Hollandia ei, qui ſatiſfecerit exornatæ à ſe lucubrationi, illi det, qui ipſum à nota ignorantie atque audacie adhibito omni conatu defenderit.

C A P U T XX.

Explicantur Scholaſticorum placita circa naturam, proprietates, cauſam, terminumque Unionis hypochaſticæ.

S U M M A R I U M.

1. Variæ Doctorem ſententiæ.
2. Sententia Auctoris.
- 3 & 4. Solvuntur objectiones.
5. Proprietates unionis hypochaſticæ.
6. An hæc unio facta ſit in Natura, an in Perſona.
7. 8. 9 & 10. Unionem hypochaſticam nemo meruit quoad ſubſtantiam, bene verò quoad circumſtantias.

11. Chriſti humanitas non promeruit ſui unionem cum verbo.
- 12 & 13. Objectionibus ſatiſſit.
14. & 15. An plures perſonæ Divinæ aſſumere potuiſſent eandem naturam, & an una Perſona plures naturas.
16. An etiam naturam irrationalem.
17. Cur poſſius filius, quam alia perſona fuerit incarnata.

1.
Variæ Do-
ctorem ſen-
tentiæ.

PLURA Scholaſtici diſputant de hypochaſtica unionis natura, proprietatibus, cauſa, ac termino: quorum ſi velimus prolixam habere diſſertationem, prætermittenda nobis erunt utiliora, cum graviffimæ nobis adhuc dirimendæ ſint
R. P. Berti Theol. Tom. V.

controverſiæ. Ut ergo Scholarum placita brevi expediamus; duarum naturarum unionem quidam conſtituunt in modo ab extremis diſtincto, ut Scotus in 111. diſt. 1. Suarez diſput. viii. ſect. 3. Vaſq. diſp. xviii. cap. 3. Salmanticenſes diſput.